Lietas arhīva Nr. CA-0026-24/12
ECLI:LV:VAT:2024:0122.C30575422.10.S

Vidzemes apgabaltiesa
S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Valmierā 2024.gada 22.janvārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Zaiga Cera, tiesnese Sandra Bakmane un tiesnesis Agris Bukavs

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 29.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ 2022.gada 1.jūlijā cēlis tiesā prasību pret /pers. B/, lūdzot: piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu 46 997,83 EUR, kas sastāv no pamatparāda 46 015,03 EUR un likumiskajiem procentiem 982,80 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2022.gada 21.februāra līdz 2022.gada 30.jūnijam. Prasība pamatota uz Civillikuma 1692., 1704., 1705., 1753., 1756., 1757., 1759., 1765., 1793., 1798., 1805., 1806.pantu.

Prasības pieteikums pamatots uz šādiem apsvērumiem.

Saskaņā ar cesijas līgumu /pers. C/ nodeva prasītājam savas prasījuma tiesības pret /pers. C/ parādnieku - atbildētāju /pers. B/.

Cedētās prasījuma tiesības par pamatparāda 46 015,03 EUR un visu blakus prasījumu samaksu izriet no 2018.gada 27.septembra vienošanās Nr.1325H/18-V, kas noslēgta starp atbildētāju kā parādnieci, /pers. C/ kā aizņēmēju, /Nosaukums 01/ kā kreditoru un /Nosaukums 02/ kā aizdevēju. /Nosaukums 02/ piešķīra /pers. C/ naudas līdzekļus 55 000 EUR atbildētājas parādsaistību pret /Nosaukums 01/, kas izriet no 2016.gada 30.maija aizdevuma (kredīta) līguma Nr.163005/1S, kas noslēgts starp/Nosaukums 01/kā aizdevēju, atbildētāju kā aizņēmēju un /pers. C/ kā ķīlas devēju/galvinieku, pilnīgai izpildei.

2022.gada 14.februārī prasītājs nosūtīja atbildētājai pretenziju, pieprasot līdz 2022.gada 20.februārim samaksāt prasītājam parādu 46 015,03 EUR.

Likumiskie procenti ir aprēķināti sekojoši: 6% no 46 015,03 EUR = 2760,90 EUR gadā : 365 dienas = 7,56 EUR dienā x kavētās 130 dienas (skaitot no 21.02.2022.) = 982,80 EUR.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 14.jūlija lēmumu nolemts apmierināt /pers. A/ pieteikumu par prasības nodrošināšanu.

Ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 13.februāra lēmumu nolemts apmierināt /pers. B/ pieteikumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa aizstāšanu.

Tiesa nolēmusi: aizstāt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 14.jūlija lēmumu piemēroto prasības nodrošinājuma līdzekli – ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu uz /pers. B/ piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokļa īpašumu /dzīvokļa numurs/ un 13746/129858 kopīpašuma domājamām daļām no namīpašuma un zemes gabala, kas atrodas /adrese/ (kadastra Nr./numurs A/), kas reģistrēts Rīgas pilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, ar ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu uz /pers. B/ piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese/ (kadastra Nr./numurs C/), kas reģistrēts Rīgas pilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/, prasības summas 46 997,83 EUR apmērā; dzēst ķīlas tiesību atzīmi, kas reģistrēta uz /pers. B/ piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokļa īpašumu /dzīvokļa numurs/ un 13746/129858 kopīpašuma domājamām daļām no namīpašuma un zemes gabala, kas atrodas /adrese/ (kadastra Nr./numurs A/), kas reģistrēts Rīgas pilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, prasības summas 46 997,83 EUR apmērā.

[3] Atbildētāja /pers.B/par prasību iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, lūdzot prasību noraidīt pilnībā.

[4] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 29.maija spriedumu prasība noraidīta.

Tiesa nospriedusi: atcelt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese s 2022.gada 14.jūlija lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu, kas grozīts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 13.februāra lēmumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Tiesa nospriedusi piedzīt no prasītāja valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR un atmaksāt no valsts budžeta līdzekļiem /pers. B/ samaksāto valsts nodevu 70 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Nav strīda par faktu, ka naudas summu, kura 2018.gada 27.septembrī noslēgtās vienošanās 1.3.punktā bija norādīta kā no aizdevuma līguma izrietošais atbildētājas saistību apmērs, kreditoram /Nosaukums 01/ pārskaitīja /Nosaukums 02/, nevis /pers. C/ kā galvinieks.

[4.2] No lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka /pers. C/ šobrīd nepilda savas saistības pret /Nosaukums 02/ un nav veicis aizdevuma 55 000 EUR atmaksu, pierādījumi par pretējo tiesas rīcībā nav iesniegti.

[4.3] Nav pamata uzskatīt, ka cesijas līguma noslēgšanas brīdī -2021.gada 25.oktobrī /pers. C/ būtu veicis parāda samaksu un atdevis /Nosaukums 02/ naudas līdzekļus 46 015,03 EUR, /pers. C/ kā galvinieks cesijas līguma noslēgšanas brīdī nebija atbildētājas kā galvenās parādnieces vietā nolīdzinājis atbildētājas parādu pret /Nosaukums 01/, savukārt /pers. C/, noslēdzot 2018.gada 27.septembra vienošanos, ir uzņēmies jaunas

saistības pret /Nosaukums 02/, kuras nav izpildītas nedz cesijas līguma noslēgšanas brīdī, nedz tiesā celtās prasības izskatīšanas brīdī, jo pierādījumi par pretējo tiesas rīcībā nav iesniegti.

[4.4] Nav iestājušies Civillikuma 1706.panta nosacījumi, kas noteic, ka galvinieks, kas samaksājis galvenā parādnieka vietā pirms saistības termiņa, var atprasīt no viņa šo samaksu tikai pēc šā termiņa, jo atbilstoši aizdevuma līgumā noteiktajam atbildētājai bija pienākums veikt aizdevuma atmaksu līdz 2031.gada 30.maijam.

[4.5] No 2018.gada 27.septembra vienošanās teksta neizriet, ka atbildētāja saskaņā ar vienošanos būtu uzņēmusies kādas saistības pret /pers. C/, jo ar 2018.gada 27.septembra vienošanos ir radušās jaunas tiesiskās attiecības, kuru rezultātā /pers. C/ kā aizņēmējs ir uzņēmies jaunas saistības pret /Nosaukums 02/

[4.6] Cesijas līgums ir noslēgts kā bezatlīdzības darījums. Šāda bezatlīdzības darījuma noslēgšanai trūkst arī loģiskā pamatojuma.

[4.7] Tā kā prasība ir noraidīta kā nepamatota, nav pamata apmierināt arī pieteikto prasījumu par likumisko nokavējuma procentu 982,80 EUR apmērā piedziņu.

[4.8] Prasība ir noraidīta un pastāv pamats atcelt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnesa 2022.gada 14.jūlija lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu, kas grozīts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 13.februāra lēmumu.

[4.9] Atbildētāja, iesniedzot tiesā pieteikumu par prasības nodrošinājuma aizstāšanu, veikusi valsts nodevas 70 EUR apmērā samaksu.

Ievērojot to, ka atbildētājai nebija pienākuma veikt valsts nodevas samaksu par tiesā iesniegto pieteikumu par prasības nodrošinājuma aizstāšanu, pastāv tiesisks pamats atmaksāt atbildētājai valsts nodevu 70 EUR apmērā no valsts budžeta līdzekļiem.

[5] Prasītājs /pers.A/par spriedumu iesniedzis apelācijas sūdzību, lūdzot pilnībā apmierināt prasību. Prasītājs uztur arī iepriekš lietas izskatīšanas laikā pieteikto lūgumu par tiesas izdevumu piedziņu no atbildētājas par labu prasītājam. Prasītājs pārsūdz spriedumu pilnā apmērā.

Nepareizs un nepamatots ir spriedumā norādītais, ka naudas summu, kas 2018.gada 27.septembrī noslēgtās vienošanās 1.3.punktā bija norādīta kā no aizdevuma līguma izrietošais atbildētājas saistību apmērs, kreditoram /Nosaukums 01/ pārskaitīja/Nosaukums 02/ nevis /pers. C/ kā galvinieks.

Nepareizs un nepamatots ir arī tiesas izdarītais secinājums, ka /pers. C/ kā galvinieks cesijas līguma noslēgšanas brīdī ar prasītāju nebija atbildētājas kā galvenās parādnieces vietā nolīdzinājis atbildētājas parādu pret /Nosaukums 01/

Atbilstoši 2018.gada 27.septembra vienošanās Nr.1325H/18-V 14.punkta noteikumiem no aizdevuma līguma atlikušās atbildētājai piešķirtā aizdevuma pamatsummas samaksu 46 015,03 EUR atbildētājas kreditoram /Nosaukums 01/ veica /pers. C/. Atbilstoši iepriekš minētās vienošanās nosacījumiem, uz šīs vienošanās 14.punktā izteiktā pilnvarojuma pamata faktiski naudas pārskaitījumu atbildētājas kreditoram /Nosaukums 01/ /pers. C/ vietā patiešām veica /Nosaukums 02/, taču tas nekādā gadījumā nedod pamatu tiesai uzskatīt, ka atbildētājas saistības pret /Nosaukums 01/ būtu izpildījusi /Nosaukums 02/, nevis /pers. C/. Šāda maksājumu veikšanas kārtība ir normāla un ierasta prakse gadījumos, kad tiek slēgtas tā sauktās starpbanku vienošanās.

2021.gada 25.oktobra cesijas līguma noslēgšanas brīdī /pers. C/ bija prasījuma tiesības pret atbildētāju un viņam bija tiesisks pamats šīs prasījuma tiesības cedēt prasītājam.

Spriedumā tiesas izdarītajiem secinājumiem, ka /pers. C/ šobrīd nepilda savas saistības pret /Nosaukums 02/un, ka viņš nav veicis aizdevuma 55 000 EUR apmērā atmaksu, izskatāmās lietas sakarā nav nekādas nozīmes. /pers. C/ saistību izpilde pret viņa kreditoru /Nosaukums 02/ nav celtās prasības priekšmets.

/pers. C/ prasītājam ir cedējis prasījuma tiesības pret atbildētāju tikai tādā apmērā, kādā /pers. C/ kā galvinieks ir apmierinājis atbildētājas kā galvenās parādnieces kreditoru /Nosaukums 01/

Tiesai nebija likumīga pamata atbildētājas un viņas pārstāves vienpersoniskos izteikumus tiesas sēdē vērtēt kā pierādījumus šajā lietā. Pat gadījumā, ja atbildētāja būtu iesniegusi tiesai kādus citus pierādījumus par to, ka 2018.gada 27.septembra vienošanās noslēgšanas brīdī atbildētājai nebija no 2016.gada 30.maija aizdevuma līguma izrietoši maksājumu kavējumi, šādiem apstākļiem izskatāmās lietas sakarā nav un nebūtu nekādas tiesiskas nozīmes.

Tiesai nav pamata Civillikuma normās, kas regulē no galvojuma institūta izrietošās tiesiskās attiecības, lietoto jēdzienu "parāds" tulkot sašaurināti, saprotot ar to tikai jau nokavētos maksājumus.

Atbildētāja labprātīgi ir noslēgusi 2018.gada 27.septembra vienošanos Nr.1325H/18-V. Parakstot iepriekš minēto vienošanos, atbildētāja ir apliecinājusi, ka viņa vēlas pilnīgi izpildīt no 2016.gada 30.maija aizdevuma (kredīta) līguma Nr.163005/1S izrietošās saistības pret kreditoru /Nosaukums 01/

Prasītājs ir pienācīgi pierādījis to, ka /pers. C/, no kura kā cedenta prasītājs kā cesionārs ir ieguvis savas prasījuma tiesības pret atbildētāju, ir apmierinājis atbildētājas kreditoru viņas vietā, tāpēc atbilstoši Civillikuma noteikumiem 2021.gada 25.oktobra cesijas līguma noslēgšanas brīdī /pers. C/ bija prasījums pret atbildētāju, kas atbilstoši cesijas līguma noteikumiem tika cedēts prasītājam.

Pati atbildētāja izteica vēlēšanos un neiebilda tam, ka tiek grozīts atbildētājai aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš (2031.gada 30.maijs (ieskaitot)).

Tiesa spriedumā, prasītājam nesaprotamu iemeslu dēļ, ir iekļāvusi arī 2021.gada 25.oktobra cesijas līguma vērtējumu.

Pirmkārt, cesijas līgums, tā spēkā esamība vai izpilde nav celtās prasības priekšmets, līdz ar to tiesai nav pamata spriest par jebkādiem jautājumiem šajā sakarā.

Otrkārt, atbildētāja nekad nav apstrīdējusi cesijas līguma noslēgšanas faktu vai tā spēkā esamību.

Treškārt, tiesai nav ne tiesību, ne pilnvaru iejaukties divu personu tiesiskajās attiecības, nosakot, kādus līgumus un uz kāda pamata personas ir tiesīgas noslēgt, un norādot, kurai personai tiesā ir jāceļ prasība.

Ceturtkārt, Civilprocesa likuma 93.panta ceturtajā daļā ir noteikts, ja tiesa atzīst, ka par kādu no faktiem, uz kuriem pamatoti puses prasījumi vai iebildumi, nav iesniegti pierādījumi, tā paziņo par to pusēm un, ja nepieciešams, nosaka termiņu pierādījumu iesniegšanai.

Lietas izskatīšanas laikā tiesa nevienu reizi nenorādīja, ka prasītājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus saistībā ar noslēgto cesijas līgumu un, ka šādi pierādījumi prasītājam vispār jebkādu iemeslu dēļ būtu jāiesniedz tiesai. Tāpat arī tiesas sēdē tiesa neuzdeva prasītāja pārstāvei jautājumus saistībā ar noslēgto cesijas līgumu.

[6] Atbildētāja /pers.B/ par apelācijas sūdzību iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, lūdzot pilnībā noraidīt prasību.

Lietā starp pusēm pastāv strīds par to, vai /pers. C/ veica norēķinu atbildētājas vietā kā galvinieks. Saistības pastāvēšanu ir būtiski konstatēt, jo atbilstoši Civillikuma 1806.pantam cesionārs gan neiegūst ar cesiju vairāk un lielākas tiesības, nekā bijušas cedentam, bet pats prasījums pāriet uz viņu ar visām pie tā piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām, pat arī tad, ja tās būtu pamatotas uz personīgu labvēlību pret cedentu, ciktāl par tām nav tieši noteikts izņēmums no šā noteikuma.

2018.gada 27.septembra vienošanās Nr.1325H/18-V neregulē tiesiskās attiecības starp atbildētāju un /pers. C/, tai skaitā tās tiesiskās attiecības, kas izriet no parāda samaksas fakta, proti, nenosaka pienākumu atbildētājai atlīdzināt /pers. C/ viņa veikto maksājumu kredīta dzēšanai un arī nekādus citus pienākumus.

No lietas faktiskajiem apstākļiem nav konstatējams, ka /pers. C/ maksājumu veicis kā galvinieks.

Atbilstoši 2016.gada 30.maijā noslēgtajam aizdevuma (kredīta) līgumam Nr.163005/1S aizdevuma atmaksas termiņš bija 2031.gada 30.maijs (ieskaitot). Atbildētāja pildīja savas saistības un veica kredīta maksājumus. Atbildētājai nav jāpierāda, ka viņa nepildīja savas saistības pret /Nosaukums 01/", jo katrai pusei ir jāpierāda pozitīvie fakti, ko tā apgalvo, personai nevar prasīt pierādīt negatīvu faktu.

/pers. C/ uz 2018.gada 27.septembra vienošanās Nr.1325H/18-V noslēgšanas dienu nebija iestājies pienākums izpildīt no galvojuma līguma izrietošās saistības, tādējādi viņš neveica maksājumu kā galvotājs.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. C/ labprātīgi uzņēmās jaunas saistības 55 000 EUR apmērā pret /Nosaukums 02/, daļēji naudu izlietojot savām vajadzībām, daļēji novirzot atbildētājas saistību dzēšanai pirms termiņa, jo tādi bija bankas nosacījumi, lai saņemtu kredītu.

Apelācijas sūdzības arguments, ka pati atbildētāja ar vienošanos piekritusi grozīt atmaksas termiņu, neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo tieši /pers. C/ vēlējās saņemt aizdevumu uz izdevīgākiem procentiem un papildus līdzekļus, kam bija nepieciešama atbildētājas piekrišana, lai šāds četrpusējs darījums varētu notikt. Ņemot vērā mātes un dēla ģimeniskās attiecības, ir tikai loģiski, ka šādu piekrišanu atbildētāja no savas puses deva, vienlaikus nenosakot nekādus pienākumus veikt novirzīto naudas līdzekļu atlīdzināšanu /pers. C/.

Lietā ir strīds par to, vai prasītājs ir ieguvis prasījuma tiesības no /pers. C/, kas izriet no 2016.gada 30.maija galvojuma līguma Nr.163005/1S, uz likuma pamata, proti, galvinieka regresa prasījumu. Prasītājs cesijas ceļā ir ieguvis tikai prasījuma tiesības, kas izriet no vienošanās, taču no vienošanās atbildētājai neizriet nekādas saistības pret /pers. C/ un secīgi arī pret prasītāju. Prasības tiesības, uz kurām prasītājs pamato savu prasību, prasītājs cesijas ceļā nav ieguvis, tādējādi viņam nav šādu prasības tiesību pret atbildētāju.

[7] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2023.gada 21.augustā pieņemto lēmumu, saskaņā Civilprocesa likuma 425.panta pirmo daļu, lietā ierosināta apelācijas tiesvedība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] panta otro daļu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja 2023.gada 2.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana no Rīgas apgabaltiesas nodota Vidzemes apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.

[8] Tā kā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pants paredz tiesas iespēju izskatīt civillietu rakstveida procesā, par to laikus informējot lietas dalībniekus un nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālu lūgumu iesniegšanai, atzīstot, ka, ka lietā esošo materiālu apjoms ir pietiekošs, lai objektīvi un vispusīgi izskatītu lietu, lietā noskaidrojami juridiski jautājumi, ka lieta zemākās instances tiesas sēdē skatīta mutvārdu procesā, puses sniegušas plašus paskaidrojumus arī rakstveida paskaidrojumos, lūgumā izskatīt lietu mutvārdu procesā nav norādīts, kādi jautājumi vēl būtu noskaidrojami tiesas sēdē, par kuriem paskaidrojumi netika sniegti, tiesa atzīst, ka ir iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu, un tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, izvērtējusi pierādījumus lietā, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[10] Civilprocesa likuma 203.panta otrā daļa noteic, ka gadījumā, ja spriedums pārsūdzēts kādā daļā, tā nepārsūdzētajā daļā spriedums stājas spēkā, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai. Tā kā puses nav pārsūdzējušas Rīgas pilsētas tiesas spriedumu daļā, kurā tiesa nospriedusi atmaksāt atbildētājai valsts nodevu 70 EUR no valsts budžeta, jo atbildētājai nebija pienākuma veikt valsts nodevas samaksu par tiesā iesniegto pieteikumu par prasības nodrošinājuma aizstāšanu, un tā kā tiesāšanās izdevumu apmērs, skatot lietu pēc būtības, nav atkarīgs no šīs valsts nodevas, spriedums šajā daļā stājies likumīgā spēkā.

[10.1] Tiesa lietu apelācijas kārtībā izskata tādās robežās, kādās celta prasība, taisīts zemākās instances tiesas spriedums un iesniegta apelācijas sūdzība (Civilprocesa likuma 426.pants).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas sūdzībā minētie argumenti ir pamats pretēja nolēmuma taisīšanai lietā.

[11] Lietā nav strīda par faktiem, ka 2016.gada 30.maijā starp /Nosaukums 01/ kā aizdevēju, atbildētāju kā aizņēmēju un /pers. C/ kā ķīlas devēju un galvinieku noslēgts aizdevuma līgums Nr.163005/1S. /Nosaukums 01/" izsniegusi aizdevumu atbildētājai kā kredītu saimnieciskās darbības veikšanai (ārsta prakses iegādei un remontam) ar aizdevuma atmaksas termiņu 2031.gada 30.maijā.

2016.gada 30.maijā starp /Nosaukums 01/ kā aizdevēju un /pers. C/ kā galvinieku noslēgts galvojuma līgums Nr.163004/1S, ar kuru /pers. C/ kā galvinieks apņēmies atbildēt aizdevējam par aizņēmējas /pers. B/ parādsaistībām, kas izriet no 2016.gada 30.maijā noslēgtā aizdevuma līguma Nr.163005/1S, kā pats parādnieks.

2018.gada 27.septembrī starp /Nosaukums 02/, /Nosaukums 01/ kā kreditoru, /pers. C/ kā aizņēmēju un atbildētāju kā parādnieci noslēgta vienošanās Nr.1325H/18-V, /Nosaukums 02/ piešķirot /pers. C/ naudas līdzekļus 55000 EUR apmērā parādnieces /pers. B/ saistību pret /Nosaukums 01/, kas izriet no 2016.gada 30.maija aizdevuma līguma Nr.163005/1S, pilnīgai izpildei, fiksējot, ka kopējais no aizdevuma līguma izrietošais atbildētājas saistību apmērs pret /Nosaukums 01/vienošanās noslēgšanas brīdī bija 46 015,03 EUR.

2021.gada 25.oktobrī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts cesijas līgums, ar kuru prasījuma tiesības pret /pers. B/ nodotas prasītājam.

[12] Noslēdzot 2018.gada 27.septembra vienošanos, kuras mērķis norādīts - /pers.B/ saistību, kas izriet no 2016.gada 30.maija Aizdevuma (kredīta) līguma Nr.163005/1S pilnīgai izpildei, vienošanās fiksējot kopējo no aizdevuma līguma izrietošo saistību apmēru, ko atbildētāja bija parādā aizdevējai /Nosaukums 01/ uz 2018.gada 26.septembri - 46015,03 EUR, no /Nosaukums 02/ galviniekam /pers. C/ aizņemoties kopā 55000 EUR un 46303,67 EUR pārskaitot aizdevējai /Nosaukums 01/ /pers. B/ kredīta saistību dzēšanai, galvinieks ir samaksājis galvenā parādnieka vietā, patiesi nolīdzinot parādu, kas tika fiksēts vienošanās aktā. Tamdēļ viņam rodas regresa prasības tiesība pret galveno parādnieci /pers. B/, ko paredz Civillikuma 1704., 1705.panta noteikumi, nosakot, ka tādā apmērā, kādā galvinieks apmierina kreditoru, uz viņu pāriet šī pēdējā prasījumi pret galveno parādnieku, ka galvinieks var vērst savu regresa prasību pret galveno parādnieku tikai pēc tam, kad viņš patiesi nolīdzinājis parādu.

[12.1] Nav tiesiskas nozīmes faktam, ka naudas summu /Nosaukums 01/pārskaitīja /Nosaukums 02/ nevis fiziska persona /pers. C/.

Civillikuma 1705.pants noteic, ka ir vienalga, kādā kārtā parāda nolīdzinājums notiek, kādā kārtā galvinieks samaksā parādu, iegūstot regresa tiesības.

/pers. B/ saistība pret /Nosaukums 01/izbeidzās, nolīdzinot parādu, saistību izpildot ar samaksu (Civillikuma 1811.pants).

No lietas apstākļiem nepārprotami secināms, ka samaksu /pers. B/ vietā veica /pers. C/, saņemot aizdevumu /Nosaukums 02/uzņemoties saistības šo aizdevumu atmaksāt, tātad, saņemot naudu, lai /pers. B/ vietā samaksātu tās parādu, dzēstu viņas saistības. Šādā situācijā nav tiesiskas nozīmes tam, ka nauda tika pārskaitīta no vienas kredītiestādes otrai, veicot pārkreditāciju, nevis naudas summu vēl ieskaitot /pers. C/ kontā, kas, kā pamatoti norādīts apelācijas sūdzībā, ir ierasta prakse starpbanku vienošanās gadījumā.

Apelācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka vienošanās teksts un faktiskie apstākļi apliecina to, ka galvinieks apmaksāja galvenās parādnieces saistības. Tā vienošanās 14.punktā pielīgts, ka tieši /pers. C/ pilnvaro /Nosaukums 02/" viņa vārdā pārskaitīt aizņemto naudu nepieciešamā apmērā uz kredīta kontu /pers. B/ saistību pret /Nosaukums 01/ kas izriet no aizdevuma līguma, izpildei, kā arī 15.punktā pielīgts, ka atbildētāja pilnvaro savu kreditoru /Nosaukums 01/ pārskaitītos naudas līdzekļus novirzīt no /Nosaukums 01/ aizdevuma līguma izrietošo atbildētājas saistību pilnīgai izpildei.

Vienošanās tekstā ir vairākkārtēja norāde uz /pers. B/ noslēgto aizdevuma līgumu un vienošanās un tās rezultātā veikto pārskaitījuma mērķi - atbildētājas saistību pilnīgai izpildei.

Nav pamatota iebilde, ka no vienošanās teksta nav secināms, ka /pers. C/ veicis samaksu kā galvinieks, jo aizdevuma līgumā, uz kuru ir atsauce vienošanās tekstā, uzskaitot tā slēdzējas puses, nepārprotami norādīts, ka puse - /pers. C/ ir ķīlas devējs/galvinieks, par ko arī nav strīda. No lietas apstākļiem, dokumentiem arī nav saprotams, nav secināms, kamdēļ /pers. C/ būtu uzņēmies saistības apmaksāt /pers.B/vietā viņas parādu privātprakses iegādei un remonta izdevumiem, ja šīs saistības nebūtu pildītas sakarā ar viņa galvojumu un doto ķīlu.

[12.2] Apelācijas sūdzībā arī pamatoti norādīts, ka nav tiesiskas nozīmes tam, vai /pers. C/ šobrīd pilda savas saistības pret /Nosaukums 02/ nav nozīmes atbildētājas apgalvotajam apstāklim, ko ņēmusi vērā tiesa, piešķirot tam izšķirošu nozīmi, ka prasītājs nav veicis visu aizdevuma 55 000 EUR apmērā atmaksu. Tiesiskās attiecības starp aizņēmēju /pers. C/ un aizdevēju /Nosaukums 02/ neietekmē tiesiskās attiecības starp galveno parādnieci /pers. B/ un galvotāju /pers. C/, kurš, uzņemoties saistības, aizņemoties naudu, saistību nodrošināšanai ieķīlājot sev piederošu nekustamo īpašumu, pilnā apmērā sedzis atbildētājas parādu citai kredītiestādei, atbildētāju pilnībā atbrīvojot no saistībām pret aizdevēju.

[12.3] Pamatots ir arī apelācijas sūdzības arguments, ka nav nekādas tiesiskas nozīmes apstāklim, ka /Nosaukums 02/ piešķīra /pers. C/ aizdevumu apmērā, kas pārsniedz atbildētājas kopējo saistību apmēru pret /Nosaukums 01/ vienošanās noslēgšanas brīdī, jo prasība celta tikai par to saistību izpildi, ko atbildētājas vietā sedzis galvinieks.

[12.4] Nav tiesiskas nozīmes tam, ka 2018.gada 27.septembra vienošanās, kā norādījusi atbildētāja, noslēgta pēc /pers. C/ ierosinājuma, jo /Nosaukums 02/ piedāvājusi zemāku aizdevuma lietošanas procentu apmēru. Šādai aizdevuma līgumā iesaistīto pušu izvēlei un rīcībai savu akceptu devušas visas vienošanos parakstījušās puses, arī atbildētāja.

[12.5] Nav tādu pierādījumu, ka, noslēdzot sākotnējo aizdevuma līgumu un galvojumu, galvinieks jau no paša sākuma būtu atteicies vērst savu regresa prasību pret galveno parādnieku (Civillikuma 1711.pants). Nav arī pierādījumu, ka, samaksājot parādu galvenā parādnieka vietā, galvinieks būtu atteicies no turpmākas likumā garantētās regresa prasības.

[12.6] Arī apstāklis, ka 2018.gada 27.septembra vienošanās noslēgšanas brīdī atbildētājai nav bijuši no 2016.gada 30.maija aizdevuma līguma izrietoši maksājumu kavējumi un galvenās saistības termiņš sākotnēji bija tikai 2031.gada 30.maijs, neatbrīvo galveno parādnieci no saistības pret galvinieku, kurš apmierinājis kreditoru (/Nosaukums 01/. Vienošanās aktā, tam piekrītot, to parakstot, puses, tai skaitā arī atbildētāja, fiksējušas kopējo no aizdevuma izrietošo saistību apmēru vienošanās noslēgšanas laikā, ko arī kreditoram galvenās parādnieces vietā samaksājis galvinieks. Līdz ar to nevar būt pamata iebildumiem, ka galvinieks samaksājis galvenā parādnieka vietā pirms saistības termiņa (Civillikuma 1706.pants). Uz situāciju, kad galvenais parādnieks pats izteicis vēlmi un devis akceptu pirms termiņa segt visas saistības, nav attiecināms minētais likuma noteikums.

[13] Zemākās instances tiesa bez pamata pievērsusies cesijas līguma kā bezatlīdzības darījuma loģiskā pamatojuma analīzei, cesijas līguma pušu gribas vērtēšanai. Kā pareizi norādījis prasītājs, cesijas līgums lietā nav apstrīdēts, kā arī tiesa nav norādījusi uz papildus pierādījumu nepieciešamību, ja tai bija šaubas par darījuma spēkā esību, kas to padarītu par spēkā neesošu, to vērtējot *ex officio*. Apelācijas instances tiesa nesaskata pamatu cesijas līguma, kuru noslēgušas, to parakstot, cesijas līguma puses, apšaubīšanai.

[14] Atbildētāja savos paskaidrojumos pamatoti norādījusi uz Civillikuma 1808. un 1806.panta nosacījumiem, kas būtu piemērojami arī šajā gadījumā, ja prasītājam ir kādas neizpildītas saistības pret atbildētāju, bet kam nav nozīmes šīs lietas izšķiršanā. Prasījums par ieskaita tiesību izlietošanu lietā nav arī celts un nav pieteikts.

[15] Prasītājs lūdzis piedzīt likumiskos procentus 982,80 EUR, kas aprēķināti par laika periodu no 2022.gada 21.februāra līdz 2022.gada 30.jūnijam.

Prasība šajā daļā ir apmierināma, ir piedzenami likumiskie nokavējuma procenti 6% gadā (Civillikuma 1759.panta 1.punkts, 1765.panta pirmā daļa), ņemot vērā, ka ir konstatējams parādnieka kavējums, jo par pamatotu, parādniecei nepārprotami zināmu parādu viņai atgādināts 2022.gada 14.februārī, prasot parāda samaksu līdz 2022.gada 20.februārim. Tā kā parāds netika samaksāts, nokavējums iesākas 2022.gada 21.februārī. Par kavētām 130 dienām aprēķināmi likumiskie nokavējuma procenti 7,56 EUR dienā, kopā 982,80 EUR.

[16] Zemākās instances tiesas spriedums nav pareizs, jo tiesa pušu tiesiskās attiecības, kas izveidojušās atbildētājas parāda /Nosaukums 01/segšanas rezultātā, novērtējusi nepareizi.

Zemākās instances tiesa, noraidot prasību, minējusi virkni iespējamos argumentus galvinieka prasības noraidīšanai, tostarp, argumentus, kas izslēdz viens otru (piemēram, ja uzskatītu, ka vienošanās rada jaunu saistību un nav galvinieka izpildīta saistība, tad vispār nebūtu nozīmes sākotnēji pielīgtam saistības izpildes termiņam; ja nav spēkā cesijas līgums, tad jau tas būtu pamats prasības noraidīšanai), neņemot vērā pušu ar vienošanos skaidri pielīgto un izpildīto.

[17] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta nosacījumiem tiesa piedzen no atbildētājas prasītāja labā tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktā noteiktā apmērā 1496,65 EUR par prasības pieteikumu un 1496,65 EUR par apelācijas sūdzību, ko prasītājs samaksājis, ceļot prasību un iesniedzot apelācijas sūdzību.

[14.1] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu no atbildētājas prasītāja labā piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 2850 EUR, kas radušies prasītājam un kas atbilst Civilprocesa likuma 44.panta ceturtajā daļā noteiktajai atlīdzības likmei, ņemot vērā, ka prasība izskatīta apelācijas instances tiesā, uz kuru pārstāvības apliecinājumam ir izdots orderis advokātei Valsts amatpersona.

[14.2] Zemākās instances tiesā radušos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem apelācijas instances tiesa valsts labā piedzen no atbildētājas.

[15] Tā kā apelācijas instance taisa pretēju spriedumu, prasību apmierinot, nav atceļams un paliek spēkā prasības nodrošinājums, kas piemērots ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 14.jūlija lēmumu, kas aizstāts ar Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 13.februāra lēmumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-192., 432., 434.panta, tiesa

nosprieda

pilnīgi apmierināt prasību un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, parādu 46015,03 EUR, likumiskos nokavējuma procentus 982,80 EUR par laika periodu no 2022.gada 21.februāra līdz 2022.gada 30.jūnijam, tiesāšanās izdevumus 5842 EUR, kopā 52839,83 EUR, ieskaitot /pers. A/ norēķinu kontā /konta numurs/ /banka/

Noteikt tiesības /pers. A/ saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 procentus gadā no 52839,83 EUR līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7 EUR, samaksu veicot, norādīt saņēmēju: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, konta Nr./konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, un norādīt datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā minētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma.

Tiesnese referente Z.Cera

Tiesnese S.Bakmane

Tiesnesis A.Bukavs